

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTAMÂNĂ

Sub conducerea D-lui SILIU RĂDULESCU Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
15, STR. JULES MICHELET, 15

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR
1 Nov. 1893 — 17 Aug. 1931

Rugăm mult pe Domnii abonați din provincie, cari nu au achitat încasatorului nostru, costul abonamentului, să albă în vedere cheltuielile pe cari le necesită apariția revistei și să binevolască a ne trimite acest cost prin mandat poștal, pe adresa revistei Str. Jules Michelet No. 15.

D. Voianschi. — Discurs pentru deschiderea anului judecătoresc 1935.

I. Dumitrescu. — *Comentarii.* — In jurul art. 33 legea judecătorilor.

Jurisprudența Română. — *Curtea de Apel din București S. III. Văduvă.* — Abitațiune. — An de doliu. — Alimente. — (Lucian Dumitrescu cu Maria Anghel Dumitrescu). *Curtea de Apel din București S. V.* — Faliment. — Contestații la verificare. — Jude sindic. (Judele sindic al falimentului Soc. „Opinca” cu firma B. Hertzan & M. Aronovici).

Deschiderea Anului Judecătoresc 1935

Discursul Domnului D. Voianschi

Prim Președinte al Inaltei Curți de Casație și Justiție

*Inaltă Curte, Domnule Procuror General,
Domnule Președinte al Uniunii Avocaților,
Domnule Decan,*

Vom cerceta activitatea Inaltei Curți de Casație în anul 1934, astfel cum rezultă din statistica recursurilor intrate și a deciziunilor pronunțate.

La Secția I-a au intrat 1675 recursuri, s'au pronunțat 1412 decizii, s'au casat 184 de hotărâri, ceea ce reprezintă un procent de casare de 13.03%.

La Secția II-a, recursuri penale intrate 4844, civile 1551. Totalul recursurilor intrate este de 6395. Decizii penale pronunțate 3359, civile 1181, total 4540. S'au casat 188 decizii penale și 141 civile, ceea ce dă un procent de casare de 5.59% pentru prima categorie și de 11.94% pentru a doua.

S'au desființat 25 ordonanțe de adjudecare în conformitate cu art. 68 din legea pentru lichidarea datorțiilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

La Secția III-a, au intrat 3102 recursuri, s'au pro-

nunțat 2086 hotărâri, din care s'au casat un număr de 438 decizii, reprezentând un procent de casare de 21%.

La Secțiunile Unite, au intrat 171 recursuri, s'au dat 48 decizii, s'au casat 6 hotărâri, procentul de casare fiind de 12.50%. S'au mai pronunțat 12 decizii în diverse materii ca: regulator de competență, etc., în total s'au pronunțat 60 de hotărâri.

Din analiza acestei statistici, reiese activitatea intensă juridică desfășurată de membrii Inaltei Curți de Casație, pentru soluționarea chestiunilor de drept discutate prin deciziunile pronunțate, precum și aceea a Membrilor Parchetului General prin concluziunile puse în cazurile prevăzute de legea Curții de Casație.

În special, observăm numărul mare de recursuri rezolvate de Secțiunea II-a și III-a.

La Secțiunea II-a și a III-a din cauza aglomerării recursurilor, se acordă termene după 5—6 luni pentru judecarea lor, deși la Secția II-a funcționează un Complect suplimentar, iar la Secția III-a, funcționează două Complecte prevăzute de lege.

Am expus cu altă ocaziune, mijloacele de a se remedia această situațiune, și am propus reducerea Complectului la 5 membri.

S'a obiectat însă, că este în tradiția Curții de Casație ca numărul Complectelor să fie de șapte.

Secția II-a este compusă dintr'un număr de 14 Consilieri, pe când Secția I-a și a III-a se compune din 18 consilieri cari judecă, după cum am arătat, în două Complecte.

La Secția II-a s'ar putea îndrepta în parte situațiunea dacă s'ar înmulți numărul Consilierilor până la 18, astfel ca toate Secțiile să aibă același număr de Consilieri. Această soluție însă este greu de realizat din cauza dificultăților de ordin financiar.

La Secțiunea III-a, s'ar putea examina, dacă nu este locul de a se înființa Complectul de 5 membri pentru judecarea recursurilor în materie de pensii; Complectul de 5 să se pronunțe cu majoritate absolută spre a se evita divergențele.

Complectul de 5 a mai funcționat la Inalta Curte de Casație pentru judecarea recursurilor în materie de chirie, și acum chiar, funcționează un complect

de 5 membri pentru judecarea recursurilor date în competența Inaltei Curți de Casație de legea pentru organizarea Dobrogei Noi.

În orice caz, situația actuală care rezultă din aglomerarea recursurilor la Secția II-a și a III-a nu poate să continue, fără ca buna administrație a justiției să sufere.

Din importanta jurisprudență a Inaltei Curți de Casație vom reține câteva chestiuni, care credem că prezintă un interes particular.

Curtea de Casație Secțiunii Unite prin decizia cu No. 17 din 24 Mai 1934, a avut ocaziunea să discute pentru prima dată chestiunea de a se ști dacă mijlocul de casare întemeiat pe nemotivare este de ordin constituțional, — și aceasta în raport cu motivul de incompetență prevăzut în art. 26 din legea Curții de Casație.

Imprejurările cari au dat prilejul acestei discuții sunt următoarele: sub regimul stării de asediu aplicat în baza legii din 4 Februarie 1933, un individ a fost trimis în judecata Consiliului de Război, al Corpului II de Armată, și condamnat pentru deiește de rupere de sigiliu și procurare de documente secrete cu caracter militar, la 5 ani închisoare corecțională. Dânsul a ridicat înaintea Consiliului de Război, incidentul de incompetență, care a fost respins de Tribunalul Militar.

În contra deciziei Consiliului de Război, condamnatul a făcut recurs la Consiliul de Revizie și a invocat incompetența Consiliului de Război, susținând că motivarea respingerei incidentului de incompetență ar fi insuficientă. Consiliul de Revizie a respins recursul prin decizia No. 128 din 1934.

În contra deciziei Consiliului de Revizie, condamnatul a introdus recurs la Inalta Curte de Casație pentru incompetență. Inalta Curte de Casație Secția II-a prin decizia No. 789 din 1934, a respins motivele de casare referitoare la incompetență.

Înaintea Curții de Casație Secția II-a, recurentul a ridicat două motive de neconstituționalitate, cari au fost trimise spre judecată în Secțiunii Unite. Ne vom ocupa numai de al doilea motiv de recurs, punctul al doilea.

În acest motiv, se invoacă neconstituționalitatea art. 70, 75 și 106 din Codul Justiției Militare și art. 26 din legea Curții de Casație, întrucât ar fi contravenit art. 12, 9, 83, 40, 101, 107 și 128 din Constituție.

În dezvoltarea acestui motiv, s'a susținut în esență, că pe când art. 26 din legea Curții de Casație și art. 75 din C. J. M. dau dreptul de recurs la Inalta Curte, numai pentru incompetență, aceste texte apar neconstituționale pentrucă, dacă instanțele militare pot evita controlul competenței, refuzând de a motiva, dreptul de recurs în casare garantat de art. 103 din Constituție este răpit.

După cum se știe, art. 103 din Constituție prevede că dreptul de recurs în casare este de ordin constituțional. Motivele de casare nu sunt determi-

nate de Constituție, ci lăsate legiuitorului ordinar spre a le preciza.

Constituția Belgiană dela care s'a inspirat Constituția noastră, din 1866, prevede că orice judecată trebuie motivată (art. 97). Acest principiu nu se găsește înscris nici în Constituția dela 1866, nici în Constituția dela 1923. Într'un singur caz, vechea Constituție prin art. 12 și noua Constituție prin art. 11, prevede motivarea și anume a mandatelor de arestare. Această dispoziție excepțională este justificată de ideea apărării libertății individuale. Motivarea hotărârilor nu era cunoscută nici în vechiul drept francez, nici în dreptul vechi românesc.

În dreptul francez, obligațiunea motivării a fost introdusă prin art. 7 din legea din 20 Aprilie 1810 și prin art. 141 din codul de procedură civilă.

„Unul dintre maestri baroului Curții Supreme din Franța, a spus cu dreptate, că acest barou ar trebui din recunoștință să ridice un monument în aur masiv, ca să onoreze art. 7 al legii din 1810” (M. P. Fabreguettes: La logique judiciaire et l'art de juger).

Un profesor de drept public belgian, ocupându-se de art. 97 din Constituția belgiană, spune că motivele sunt o garanție și o satisfacție date justițiabililor și că ele permit judecătorului de a-și arăta știința și conștiința sa. (Paul Errera: Traité de droit public belge).

Codul Justiției Militare se ocupă despre recursul la Curtea de Casație în art. 74 în care se prevede că nici într'un caz nu pot avea recurs în Casație contra hotărârii Consiliilor de Război și Consiliilor de Revizie, militarii, asimilații cu militarii, precum și alte persoane indicate de acest articol.

Iar prin art. 75, se dispune că acuzații sau condamnații cari nu sunt cuprinși în articolul precedent, pot ataca hotărârile Consiliilor de Război și Consiliilor de Revizie, dar numai pentru incompetență. Aceste amândouă texte sunt luate din Codul Justiției Militare Franceze.

Art. 26 din legea Curții de Casație al. I spune că Inalta Curte se pronunță în contra hotărârilor Tribunalului Militar, însă numai pentru incompetență, când va fi dat contra unui individ, care nu este militar, nici asimilat prin funcțiunea sa cu militarii. Legea Curții de Casație din 1912, cuprindea prin art. 31, pe lângă motivul de incompetență și abuzul de putere. Acest recurs excepțional pentru incompetență este o aplicare a principiului constituțional, că nimeni nu poate fi sustras în contra voinței sale dela judecătoria ce-i dă legea (art. 12 Const.).

Nemotivarea hotărârilor ca mijloc de casare — nefiind de ordin constituțional, nici mijlocul de casare întemeiat pe nemotivare, în referire cu incompetența — nu poate avea acest caracter.

Dacă s'ar admite casarea pentru nemotivare, atunci s'ar ajunge la rezultatul că s'ar trimite Consiliilor de Război, afacerea spre o nouă judecată, ceea ce n'ar satisface voința legiuitorului, ca în caz de casare, afa-

cerea să fie trimisă în mod necesar, Tribunalelor civile.

Legiuitorul a voit ca în caz de casare pentru incompetența tribunalelor militare, afacerea să nu mai fie trimisă înaintea acestor tribunale, ci la instanțele de drept comun, ceea ce nu s'ar fi realizat, dacă s'ar fi admis ca mijloc de casare, nemotivarea incidentului de incompetență. Curtea de Casație prin decizia menționată a respins motivul de neconstituționalitate și a stabilit astfel jurisprudența, că acest mijloc nu este de ordin constituțional.

Inalta Curte de Casație Secțiuni Unite prin decizia No. 41 din 1934 s'a pronunțat asupra chestiunii neconstituționalității art. 48, 68 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 (Aprilie 1934). Vom discuta chestiunea privitoare la efectele ordonanței de adjudecare în ceea ce privește momentul transmisiunii dreptului de proprietate, când ordonanța este atacată cu recurs în Casație.

Tribunalul Ilfov Secția de Notariat prin două ordonanțe de adjudecare din 12 Ianuarie 1931, a adjudecat în mod definitiv asupra aceleiași persoane, două moșii.

În contra acestor ordonanțe, debitoarea urmărită a introdus recurs în Casație. Înainte ca aceste recursuri să fie judecate, s'a promulgat legea pentru lichidarea datoriilor agricole. Această lege prevede prin art. 68, că ordonanțele de adjudecare în contra cărora există recurs introdus în termen, pendinte în fața Inaltei Curți de Casație, se vor declara desființate de către Inalta Curte, în urma cererii debitorului, formulată sub forma de motiv special de casare, în termen de cel mult două luni dela promulgarea ei. Pe temeiul acestui text, debitoarea a cerut înaintea Curții de Casație Secția II-a desființarea ordonanțelor de adjudecare. Casa rurală, creditoarea urmărită, a invocat neconstituționalitatea art. 48 și 68. Curtea de Casație Secția II-a a trimis judecarea motivelor de neconstituționalitate la Secțiunile Unite, înaintea cărora s'au invocat două motive de neconstituționalitate. Ne oprim numai asupra motivului prin care se susține că textele indicate violează art. 17 din Constituție, după care proprietatea de orice natură, precum și creanțele asupra Statului sunt garantate, deoarece efectele unei adjudecări sunt de a face să intre în patrimoniul adjudecatului, un drept definitiv asupra bunului adjudecat și în acel al creditorului urmărit, un drept identic asupra prețului, drepturi cari nu pot fi anihilate decât printr'o eventuală casare a ordonanței.

Curtea prin decizia sus citată, analizează acest motiv și îndepartează obiecțiunea de neconstituționalitate, stabilind principiul că transmisiunea proprietății este supusă condițiunii suspensive a respingerii recursului. În principiu, dreptul afectat de o condițiune suspensivă n'are încă existență; condițiunea îi împiedică nașterea însăși și nu se știe

nici dacă acest drept se va naște vreodată. Proprietarul sau creditorul sub condițiune suspensivă nu este așa dar, propriu zis nici proprietar, nici creditor, atâta timp cât condițiunea este încă pendinte. (Planiol: *Traité élémentaire de Droit Civil*, Tom. I. § 319).

Art. 565 din procedura civilă — care face parte din secția intitulată efectele adjudecării, stabilește că ordonanța de adjudecare rămasă definitivă și executată, trece adjudecatului dreptul ce avea și urmăritul asupra bunului vândut.

Din conținutul acestui text destinat să determine efectele ordonanței de adjudecare, reese ideea că transmisiunea proprietății bunului vândut are loc la data când recursul a fost respins.

Acest eveniment îndeplinește funcțiunea unei condițiuni suspensive. În speța care ne preocupă, recursul introdus de debitoare fiind pendent când s'a promulgat legea lichidării datoriilor agricole, proprietatea nu trecuse în patrimoniul adjudecatului, astfel că desființarea ordonanței de adjudecare, prevăzută de art. 68 în virtutea căruia ordonanța de adjudecare poate fi desființată, nu contravine principiului înscris în art. 17 din Constituție.

Vom examina acum a treia chestiune, dedusă înaintea Inaltei Curți de Casație Secțiuni Unite, asupra căreia s'a pronunțat prin decizia No. 46 din 934.

Comisiunea Centrală de judecată depe lângă „Casa Noastră” a expropriat mai multe terenuri situate într'un oraș din Basarabia (Decizia No. 649 din 20 Iulie 1922). Proprietarii expropriați au declarat recurs la Comitetul Agrar. Recursul a fost trimis spre judecată, Curții de Apel din Chișinău, pe baza legii din 2 Noembrie 1933. Curtea a respins recursul ca inadmisibil, potrivit art. 2 al legii pentru extinderea competenței Comitetului Agrar din 25 Martie 1925. În contra deciziei Curții de Apel, proprietarii expropriați au introdus recurs, prin care invoacă ca prim motiv de casare că art. 2 al legii din 25 Martie 1925, stabilind două situațiuni juridice deosebite pentru locuitorii țării, după cum locuiesc în Basarabia sau în restul țării, constituie o violare a art. 8 al. II din Constituție, care proclamă egalitatea cetățenilor în fața legilor și a sarcinilor publice. Recurenții mai susțin că această lege violează art. 3 din Convențiunea internațională privitoare la unirea Basarabiei cu România, în care se cuprind o obligațiunea Statului Român de a aplica acelaș tratament populației din Basarabia ca și aceleia din restul țării, precum și preambulul Convențiunii dela Paris din 9 Decembrie 1919, care face parte integrantă din Convențiunea pentru unirea Basarabiei, considerate amândouă ca legi interne.

Legea de reformă agrară pentru Basarabia nu admitea dreptul de recurs contra deciziunilor Comisiunii Centrale de expropriere din Chișinău. Constituția din 1923 a declarat recursul în casare de ordin constituțional. Pentru a se pune în acord legea

de reformă agrară cu dispozițiunile constituționale, a intervenit legea pentru extinderea competenței Comitetului Agrar, din 25 Martie 1925, care prin art. 2 dă dreptul de recurs numai contra hotărârilor pronunțate posterior promulgării Constituției. Curtea de Casație discută acest motiv de recurs și constată că art. 2 din această lege este constituțional. Motivele sunt dezvoltate în considerentele deciziei.

Ne vom ocupa numai de partea II-a a motivului de recurs prin care se pretinde că art. II violează Convențiunile internaționale indicate.

Art. 88 din Constituție prevede că Regele încheie cu statele străine, convențiunile necesare pentru comerț, navigațiune și alte asemenea și adaugă că pentruca aceste acte să aibă autoritate îndăfăritoare, trebuie mai întâi să fie supuse Puterii legislative și aprobate de ea. Constituția nu se ocupă însă de convențiuni și tratate politice.

Constituția Belgiană în art. 68 spune că Regele are dreptul de a face pe lângă tratate de comerț, tratate de pace și de alianță. Sistemul adoptat pentru tratate în Belgia este următorul: „Regele poate să le negocieze liber, prin agenții săi diplomatice, le aduce la cunoștința Parlamentului, îndată ce interesul și siguranța Statului permit, adăugând și comunicările, pe care le crede utile” (Errera).

Constituția noastră neprevăzând această dispoziție, orice tratat politic trebuie ratificat de Puterea legislativă. Practica noastră constituțională consistă în aceea că Regele încheie tratatele internaționale, care apoi sunt supuse ratificării Parlamentului.

Aceste tratate n’au caracter constituțional, prin urmare motivul de recurs întemeiat pe violarea convențiunilor internaționale de către o lege interuă, nu este de competența Curții de Casație Secțiunii Unite, care ca jurisdicție constituțională judecă numai constituționalitatea legilor ce nesocotesc Constituția. În acest sens s’a pronunțat Curtea de Casație prin decizia ce am examinat.

În doctrina dreptului public se discută chestiunea dacă o lege ordinară, care contrazice un tratat internațional anterior, poate fi considerată ca neconstituțională.

Profesorul Kelsen, care discută această chestiune, este de părere că o asemenea lege poate să aibă caracter neconstituțional, deoarece „Constituția autorizând anumite organe să încheie tratate internaționale, face din ele un mod de formațiune a voinței Statului; ea (Constituția) exclude deci — potrivit noțiunii tratatului care și-a însușit-o — abrogarea sau modificarea printr-o lege ordinară. O lege contrară unui tratat este în consecință — cel puțin în mod indirect — neconstituțională” (La garantie juridictionnelle de la Constitution).

Acest sistem nu se poate aplica la noi, pentru motivul că principiile dreptului internațional nu sunt înscrise în Constituție, după care, Convențiunile internaționale sunt ratificate după procedura legilor ordinare.

Trecem la ultima chestiune, care se referă la interpretarea art. 29 din legea pentru Curtea de Casație și Justiție.

Amintim că prin acest text, se determină competența Curții de a judeca chestiunea constituționalității unei legi.

Instanța înaintea căreia se va fi ridicat chestiunea de constituționalitate a unei legi, va continua să judece procesul, rămânând ca chestiunea de constituționalitate să fie adusă în judecata Secțiunilor Unite, după ce procesul va fi fost rezolvat în mod definitiv, chiar și în Casație, prin rezolvarea altor motive de recurs, de Secțiunea competentă. Iar în cazul când reclamantul consimte la suspendarea judecării afacerii, cu ocazia căreia s’a ridicat chestiunea constituționalității unei legi, instanța de judecată va suspenda cursul judecării și trimite dosarul în cauză Curții de Casație.

Chestiunea pe care vom s’o examinăm face obiectul deciziei Inaltei Curți de Casație Secțiunii Unite No. 25/934. Prin legea din 4 Aprilie 1931, s’a redus limita de vârstă a membrilor Curții de Casație dela 70 la 68 ani. Un Consilier dela Curtea de Casație pus în poziție de retragere în virtutea acestei legi, introduce acțiunea în judecată, contra Statului Român — reprezentat prin Ministerul de Justiție — pentru daunele ce i s’au cauzat prin faptul punerii sale în retragere.

Acțiunea sa a fost respinsă atât de Tribunalul Ilfov Secția I-a, cât și de Curtea de Apel București Secția II-a, pe temeiul legii din 4 Aprilie 1931. În contra deciziei Curții de Apel, reclamantul a făcut recurs, care a fost repartizat la Secțiunea I-a, înaintea căreia recurentul a contestat constituționalitatea art. 140 din legea de organizare judecătorească, astfel cum a fost modificat prin legea din 4 Aprilie 1931.

Recursul fiind motivat numai pe neconstituționalitatea legii, recurentul a cerut să fie trimis înaintea Secțiunilor Unite, cu rezerva de a ridica la Secțiunii Unite excepțiunile ce le are de formulat.

Ministerul de Justiție a ridicat excepțiunea că recursul este lipsit de interes, pentru motivul că acțiunea introdusă de recurent nu putea fi examinată decât pe temeiul unei acțiuni în contencios, care să constate ilegalitatea actului de punere în retragere, acțiune care trebuia introdusă în termenul prevăzut de legea contenciosului administrativ, ceea ce recurentul n’a făcut, prin urmare este decăzut din dreptul său de a intenta acțiunea.

Observăm că Curtea de Apel a respins acest incident ridicat de Ministerul de Justiție. Problema juridică care se pune este aceea, dacă Curtea de Casație Secțiunii Unite când judecă constituționalitatea unei legi, conform art. 29, poate să rezolve ea însăși, pe lângă chestiunea dacă legea contrazice un principiu constituțional, excepțiile care ar face ca examinarea chestiunii constituționalității să devină fără interes. Este necontestat, că dacă instanța de fond sau Curtea de Casație au rezolvit prin respin-

gerea motivelor de recurs, o chestie de drept, care decide procesul, independent de chestiunea constituționalității legii, Curtea de Casație Secțiuni Unite întemeindu-se pe aceste constatări, poate să decidă că chestiunea constituționalității este fără interes să fie discutată.

În speța care ne preocupă, instanța de fond a respins incidentul — după cum am arătat — și deciziunea este bazată numai pe legea a cărei constituționalitate este contestată.

Curtea de Casație examinând dacă — din punct de vedere a competenței sale speciale — incidentul este admisibil în principiu, spune că „nu se poate tăgădui părții câștigătoare dreptul, conform principiilor generale de procedură, — de a invoca pe cale de apărare, înaintea Secțiunilor Unite, excepțiunile de natură a face inutilă examinarea chestiunii de neconstituționalitate, dacă hotărârea definitivă se menține pe considerațiuni independente de textul de lege atacat ca neconstituțional”.

Curtea stabilește jurisprudența că „aceste incidente pot fi cercetate numai dacă sunt în legătură directă cu chestiunea neconstituționalității și dacă nu pre-judecă asupra fondului procesului, a cărei rezolvare rămâne rezervată instanțelor respective”.

Terminând expunerea noastră, exprimăm cele mai bune urări, Inalților magistrați ai Curții de Casație, D-lui Procuror General, precum și călduroase felicitări D-lui Președinte al Uniunii Avocaților și d-lui Decan al Baroului Capitalei.

Declarăm deschis anul judecătoresc 1935.

COMENTARII

In jurul Art. 33 al Legii Judecătoriilor de ocoale, modificat.

Am scris cândva un articol, referitor la competența Judecătorului de ocol în cadrul modificărilor suferite de Art. 33 al Legii Judecătoriilor de ocoale.

Ziceam, că în urma modificărilor, competența judecătorului — în privința acțiunilor în revendicare — e în funcțiune de valoarea indicată de către reclamant în acțiunea sa... și anume:

Dacă valoarea obiectului revendicat nu trece de 5000 lei, judecătorul hotărăște în prima și ultima instanță, iar dela 5.000 lei în sus până la 50.000 inclusiv hotărăște numai în prima instanță.

În Decembrie 1934 Revista juridică „Jurisprudența Română”, publică sub numărul 163 considerentele Deciziei No. 500 din 8 Mai 1934 ale Inaltei Curți de Casație sec. I, — de al cărui conținut am luat cunoștință.

Socotind că soluția Instanței Supreme îmi impunea o revizuire a convingerilor am procedat la o nouă verificare a Art. 33 L. J. Oc. dar mai ales a modificării ce i s'a adus prin articolul 59 al Legii accelerării judecăților din 1925 (nu articolul 65 al Legii accelerării judecăților din 1929, care nu face altceva de

cât completează modificarea din 1925 în privința procentelor):

Ei bine — Convingerile mele au rămas aceleași.

Necontestat că în fața soluțiunii dată de Inalta Curte, cine își va putea permite să mai țină socoteală de părerea unui obscur avocat de provincie?

Imi voi permite — cu titlu de exemplu — să supun aprecieri cititorilor acestui modest articol următorul caz:

Imaginați-vă — vă rog — o mică casuță de bârne, pe un loc de circa 500 m. p. a cărei valoare (casă cu loc) nu trece de 5000 lei.

În ipoteza unei revendicări a acestei averi, judecătorul bine înțeles va judeca — conform Art. 33 modificat — în plina și ultim instanță, fiind vorba de un loc cu clădire pe el.

Inchipuiți-vă acum, că a dispărut casa (prin foc sau oricum altfel).

În acest caz, de și valoarea averii s'a redus, totuși judecătorul va trebui să judece numai în prima instanță, întru cât este vorba de un loc fără clădiri sau alte îmbunătățiri, dar cu o întindere ee nu trece de 10 Hectare.

Nu vi se pare ciudat acest lucru?

De altfel — în aceiași ordine de idei — nu vi se pare curios, ca un judecător de ocol să tranșeze conflictul pentru un teren de 10 Hectare, situat chiar la țară. (ca să pun chestiunea în cadrul soluțiunii dată de Inalta Curte sec. I, prin Decizia No. 4283 din 24 Noembrie 1926) a cărui valoare a putut ajunge acum 5-6 ani până la 400000 lei, iar acum cel puțin până la 200000 lei și totuși într'o acțiune personală mobilă, același judecător să nu poată judeca de cât până la 50000 lei?

Să mi se îngăduie a afirma, că prin modificarea articolului 33 L. J. Oc. legiuitorul de la 1925 a indicat un singur criteriu pentru rezolvarea competenței (de prima sau prima și ultima instanță) valoarea.

Chestiunea întinderei sau mai bine zis a suprafeței (când este vorba bineînțeles de un loc) nu mai putea fi ținută în seamă într'o epocă de devalorizare a monedei, pe care nu a putut-o avea în vedere nici autorul Legii Judecătoriilor de Ocoale, marele maestru Toma Stelian.

I. Dumitrescu
Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III-a

Audiența dela 24 Octombrie 1934

Președinția D-lui C. Cătuneanu, consilier

Lucian Dumitrescu cu Maria Anghel Dumitrescu

VĂDUVĂ. — ABITAȚIUNE. — ANUL DE DOLIU. — ART. 1279 COD. CIV. VĂDUVA. — ALIMENTE. — ANUL DE DOLIU. — ART. 1279 COD. CIV.

1. Obligațiunea impusă de art 1279 c. civ. moștenitorilor sotului, de a procura soției rămasă văduvă abitațiunea, încetează atunci când soții locuind în imobilul soției, aceasta continuă să-și păstreze și după ce a rămas

văduvă, locuința pe care a avut-o în timpul căsătoriei, căci a se acorda și în acest caz soției văduve, o indemnizație pentru locuință, ar fi a i se acorda cu titlu de abitațiune, mai mult decât avea, sub această formă, în timpul căsătoriei, contrar înțelesului art. 1279 cod. civ.

2. Facultatea acordată prin art. 1279 cod. civ. soției măritate sub regimul dotal, de a opta între plată unei pensiuni alimentare sau restituirea veniturilor dotale percepute în cursul unui an după decesul soțului, nu poate face să se deducă de aci, că numai acesteia i se recunoaște de lege dreptul la alimente pentru anul de doliu, de oarece acest drept nu este în legătură cu regimul dotal al soților, ci el ia naștere în toate cazurile de predeces al soțului, ori care ar fi fost regimul matrimonial adoptat în timpul căsătoriei.

No. 297. — Respinse ca nefundate apelurile făcute de către Lucian Dumitrescu și Maria Anghel Dumitrescu în contrasentinței civile cu No. 748 din 30 Mai 1933 a Tribunalului Ilfov S. III-a civ. civ.

Curtea,

Având în vedere apelurile introduse de către Ing. Lucian Dumitrescu, și de către Maria Anghel Dumitrescu împotriva sentinței Nr. 748/933 a Tribunalului Ilfov S. III-a c. c.

Având în vedere că prin sentința apelată a fost obligat Lucian Dumitrescu, în calitate de unic succesor al tatălui său Ing. Anghel Dumitrescu, să plătească văduvei acestuia, Maria Anghel Dumitrescu câte 6.000 lei lunar, pentru locuință, alimente și vestimente în cursul anului de doliu conform art. 1279 c. civ.

Având în vedere că apelantul Lucian Dumitrescu cere reducerea obligațiunei sale numai la plata vestimentelor reclamantei, deoarece acesta nu are dreptul de a pretinde vre-o sumă de bani pentru procurarea unei locuințe în cursul anului de doliu, atât timp cât își păstrează netulburată, locuința ce a avut-o în timpul căsătoriei și neputând reclama o pensiune alimentară fiindcă acest drept este recunoscut prin art. 1279 c. civ. numai femeiei dotale atunci când renunță la fructele dotei sale, pe când în speță reclamanta nu a fost căsătorită sub regimul dotal.

Având în vedere că la interogatoriul ce i s'a luat de Tribunal, Maria Anghel Dumitrescu recunoaște că după moartea soțului continuă să aibă aceiași locuință, în imobilul său din strada Transilvania Nr. 9, pe care a avut-o și în timpul căsătoriei.

Considerând că dacă art. 1279 c. civ. obligă pe moștenitorii soțului a procura soției rămasă văduvă abitațiunea, prin aceasta s'a urmărit a se asigura soției o locuință la fel cu cea pe care o avea împreună cu soțul său, pentru ca astfel să i se dea puțința de a continua, în cursul anului ce urmează după pierderea soțului, același fel de trai pe care l a dus în timpul căsniciei.

Că deaceia obligațiunea de a procura locuință încetează atunci când, soții locuind în imobilul soției, aceasta continuă să-și păstreze și după ce a rămas văduvă, locuința pe care a avut-o în timpul căsătoriei.

Că a se acorda și în acest caz soției văduve o indemnizație pentru locuință ar fi a i se acorda, cu titlu de abitațiune, mai mult decât avea, sub această formă, în timpul căsătoriei, contrar înțelesului art. 1279 c. civ.

Că așa fiind pretențiunea reclamantei Maria Anghel Dumitrescu cu privire la pensiunea pentru procurarea unei locuințe este neîntemeiată.

Considerând că soția văduvă are dreptul, de a cere dela moștenitorii defunctului său soț alimente, în timpul anului de doliu.

Că acest drept este consacrat prin disp. art. 1279 c. civ. cu privire la soția măritată sub regimul dotal, citatul text, dându-i acesteia facultatea de a opta între plata unei pensiuni alimentare sau restituirea veniturilor dotale percepute în cursul unui an după decesul soțului.

Că dacă soției dotale i se acordă acest drept de obținere de aci nu se poate deduce că numai acesteia i se recunoaște de lege dreptul de alimente pentru anul de doliu.

Că, în adevăr, acest din urmă drept nu este în legătură cu regimul dotal al soților, ci pornind din intenția legiuitorului de a cruța văduvei suferințele materiale, în timpul când suferințele sale morale sunt mai vii, din cauza pierderii soțului său, dreptul ia alimente ia naștere în toate cazurile de predeces al soțului ori cari ar fi fost regimul matrimonial adoptat în timpul căsătoriei.

Că aceia ce în dispozițiunile art. 1279, este specific regimului dotal este prohibițiunea de a comula pensiunea alimentară cu veniturile dotei și numai în acest sens art. 1279 se ocupă în special de soția dotală, devenită văduvă.

Că dealtfel, prin chiar dispozițiunile acestui text, pensiunea alimentară putând fi superioară veniturilor dotei și fără nici un raport cu ele, se învederează independența dintre dreptul la alimente al văduvei și dotea sa.

Că așa fiind Maria Anghel Dumitrescu deși nu a fost căsătorită sub regimul dotal are totuși dreptul de a pretinde alimente din succesiunea soțului său și vestimente, dreptul la aceste din urmă, nefiindu-i contestat în apelul de față,

Având în vedere că față de situația avută de fostul său soț, de pensiunea ce primea acesta și de averea lăsată de dânsul evaluată de fisc la 2.300.000 lei, sumă de 6.000 lei lunar, este suficientă de a-i servi reclamantei pentru alimente și vestimente în cursul anului de doliu și deci urmează a fi menținută, respingându-se apelul lui Lucian Dumitrescu.

Asupra apelului Mariei Anghel Dumitrescu prin care cere a i se majora suma acordată de Tribunal în aplicarea art. 1279 c. civ.

Având în vedere considerațiunile dezvoltate mai

sus, acel apel urmează a fi respins ca neîntemeiat, compensându-se cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive redactate de D-1 Consilier Mircea Possa, respinge.

Semnați: C. Cătuneanu, M. Possa, I. Cernățeanu.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIA V-a

Audiența de la 7 Noembrie 1934

Președinția D-lui Al. Costin, președinte

Judele sindic al falimentului Societății „Opinca” cu Firma B. Hertzan & M. Aronovici

FALIMENT. — CONTESTAȚII LA VERIFICARE. — JUDECĂTOR SINDIC. — OPUNERE. — INSUȘIREA CONTESTAȚIILOR CREDITORILOR CARI LIPSESC. — ART. 772 AL. III ȘI IV 774 ȘI 775 COD. COM.

Judecătorul sindic fiind parte în verificarea creanțelor ce exced competența sa sau cari au fost depuse după închiderea procesului verbal de verificare, este evident că el, în această calitate, are dreptul să conteste înaintea Tribunalului, creanțele creditorilor cari cer verificarea, sau să-și însușească ca reprezentant al masei credale, contestațiile creditorilor lipsă.

No. . . . Admis în principiu apelul făcut de către judecătorul sindic al falimentului Societății în nume colectiv „Opinca” în contra sentinței cu No. 2064/933 a Trib. Ilfov S. I comercială, în proces cu Firma B. Hertzan & M. Aronovici și alții.

Curtea,

Având în vedere că prin sentința No. 739 din 30 Mai 1928, a Tribunalului Ilfov, Secția I-a Comercială Societatea în nume colectiv A. C. Păunescu și I. Calamariu, a fost declarată în stare de faliment.

Având în vedere că după verificarea creanțelor, Constantin Tisescu, întemeiat pe disp. art. 780 cod. com., a cerut judecătorului sindic a mai fi verificată și înscrisă la masa falimentului creanța sa chirografară în sumă de 1.423.512 lei, derivând din mai multe cambii pe cari a întârziat să le depună la verificare în termenul fixat prin sentința declarativă.

Având în vedere că judecătorul sindic, constatând că suszisa creanță a fost contestată de creditorii Samy Goldenberg, I. Aronovici și Hertzan și Aronovici a trimis cererea de verificare și înscriere, Tribunalului, spre rezolvare.

Având în vedere că la termenul de verificare fixat de Tribunal, creditorii contestatori au lipsit, iar judecătorul sindic, față de cererea creditorului Tisescu de a se respinge contestațiile ca nesusținute și de a fi verificat și înscris la masa falimentului cu suma de 1.423.512 lei, s'a opus la verificare susținând că toate cambiile pe baza cărora se cere înscrierea, derivă dintr'o convenție încheiată de Societatea falită după declararea falimentului.

Având în vedere că la această opunere creditorul Constantin Tisescu a răspuns că judecătorul sindic nu poate fi contestator și nu-și poate însuși contestația creditorilor lipsă, și că așa fiind nu se poate opune la verificare și înscriere.

Având în vedere că Tribunalul, adoptând această ultimă susținere, a respins contestațiile ca nesusținute și a dispus înscrierea la masa falimentului a creditorului Constantin Tisescu cu suma de 1.423.512 lei, motivând că, în instanța de verificare, părți interesate sunt numai creditorul care cere înscrierea, falitul și ceilalți creditori ai falitului prezenți la verificare; că judecătorul sindic în limita competenței sale, are funcția de instanță jurisdicțională de prim grad și că el, după cum nu poate fi și judecător, și parte, în creanțele de competența sa, tot așa nu poate să fie parte litigantă nici în creanțele cari excedând competența sa, sunt trimise Tribunalului spre rezolvare, deoarece oficiul său trebuie să fie omogen și unitar în toate fazele procedurii de verificare.

Având în vedere că în contra sentinței Tribunalului, judecătorul sindic a făcut apelul de față, susținând că judecătorul sindic, ca reprezentant al masei creditorilor, are dreptul, în creanțele cari exced competența sa în materie de verificare, de a se opune la verificare, punând concluzii alături de creditorii contestatori, sau însușindu-și contestațiile creditorilor absenți din instanța de verificare.

Având în vedere că în materie de verificare de creanțe, codul comercial, deslușind sindicul și judecătorul comisar, și înfiinșând judecătorul sindic, a conferit acestuia, atribuțiuni de instanță jurisdicțională, atunci când, în ziua fixată prin sentința declarativă, numitul este chemat să procedă la judecarea cererilor de verificare, și atribuțiuni de parte în instanța de verificare, atunci când numitul este chemat înaintea Tribunalului pentru rezolvarea cererilor de verificare creanțelor contestate ce exced competența judecătorului de ocol, și a creanțelor depuse la verificare după închiderea procesului verbal de verificare; că într'adevăr, atribuțiunile jurisdicționale ale judecătorului sindic rezultă din textul art. 772 cod. com. care spune că în ziua fixată prin sentința declarativă, judecătorul sindic, asistat de Secretarul Sindicatului, *procede la verificarea creanțelor contradictor cu cei interesați*, iar atribuțiile de parte în instanța de verificare, rees din textul art. 774 și 775 cod. com. cari prevăd, pe deoparte că cererile de verificare și contestațiile introduse după închiderea procesului verbal de verificare trebuie *notificate judecătorului sindic* iar pe de altă parte, că Tribunalul, la termenul ce-l fixează, *procede la judecată, contradictoriu cu judecătorul sindic*, cu falitul și cu creditorii contestatori și contestatori; că dar este neîntemeiat argumentul din sentința Tribunalului cum că judecătorul sindic fiind judecător în creanțele de competența sa și trebuind să aibe un oficiu omogen și unitar în toate fazele procedurii de verificare, nu poate fi parte în verificarea creanțelor cari exced competența sa, fiindcă dacă nu este parte de ce legea prevede că trebuie să-i fie notificate cererile de verificare și contestațiile introduse după închiderea procesului verbal de verificare și de ce legea prescrie că tribunalul *procede la judecarea cererilor de verificare contra-*

dictoriu cu judecătorul sindic?

Având în vedere că dacă judecătorul sindic este parte în verificarea creanțelor ce exced competența sa sau cari au fost depuse după închiderea procesului verbal de verificare, este evident că el, în această calitate, este în drept să se opună la verificare, fiindcă altfel n'ar avea nici un sens chemarea lui în instanță, iar Tribunalul, dacă socotește opunerea întemeiată, firește că este în drept, ca numai pe baza acestei opuneri și independent de orice altă contestație, să respingă creanța dela verificare, întrucât numai așa opunerea întemeiată a judecătorului sindic parte în instanță, nu rămâne platonice și capătă valoare.

Având în vedere că împotriva acestei interpretări s'ar putea susține invocându-se dispoziția din art. 772 al. IV, că în lipsa unei contestațiuni din partea creditorilor ori a falitului, Tribunalul, întocmai ca și Judecătorul sindic, nu poate face altceva decât să admită creanța la masa falimentului.

Considerând însă că legea comercială nu reglementează cazul când judecătorul sindic, chemat să procedă la verificarea creanțelor, socotește că o creanță care excede competența sa și pe care falitul și creditorii prezenți nu o contestă, nu poate fi admisă la masa falimentului; că dispoziția din art. 772 al. IV, după care creanțele necontestate urmează a fi admise la masa falimentului, nu reglementează și cazul citat, deoarece ea vizează situația din timpul, când, ca organe ale falimentului, figurau, și judecătorul comisar, și sindicul, și când masa credală — reprezentată prin sindic — nu era lipsită de reprezentant în instanța de verificare, cum este lipsită astăzi, când judecătorul sindic, având atribuțiuni de judecător, nu poate reprezenta și masa credală; că de aceea sus zisul caz, rămas nereglementat, trebuie soluționat în sensul că o atare creanță trebuie trimisă Tribunalului spre rezolvare, cum sunt trimise și creanțele contestate cari exced competența judecătorului, — asta prin aplicarea principiului „ubi eadem ratio eadem lex” și pentru a se păstra neștirbită rațiunea de a fi a oricărui judecător; că așa fiind, după cum judecătorul sindic, pe baza textului art. 772 al. IV, nu este obligat să admită creanța necontestată excedând competența sa pe care o crede nejustificată, tot așa și Tribunalul, în virtutea aceluiași text, nu este obligat, în lipsă de contestație din partea creditorilor, să admită la verificare creanța în privința careia judecătorul sindic, parte în instanță, formulează opunere, atunci când bine înțeles această opunere este găsită întemeiată.

Că dar, în speță, judecătorul sindic, independent de contestațiile creditorilor lipsă, având dreptul să se opună la admiterea creanței creditorului Constantin Tisescu, iar Tribunalul, dacă socotea opunerea întemeiată, avea dreptul, chiar în lipsă de contestațiuni din partea celorlalți creditori ori a falitului, să respingă creanța dela verificare.

Având în vedere că în tot cazul, în speță, judecătorul sindic era în drept să-și însușească contestațiile creditorilor lipsă, deoarece el, în instanța de verificare reprezintă masa credală din care fac parte și creditorii contestatori lipsă; că dispoziția din art. 762 al. III, după care contestații la verificare nu pot face decât falitul și creditorii, nu poate lipsi pe judecătorul sindic de dreptul de a contesta, înaintea Tribunalului, creanțele creditorilor cari cer verificarea, sau de dreptul de a-și însuși, ca reprezentant al masei credale, contestațiile făcute de alți creditori, întrucât textul de lege citat se referă numai la cazul când judecătorul sindic face verificarea, nu și la cazul când tribunalul procedează la verificare; că a zice că textul în chestiune își găsește aplicațiune și înaintea Tribunalului, înseamnă a lăsa fără nici o aplicare dispoziția din art. 774 și 775 cod. com. după care Judecătorul sindic are, înaintea Tribunalului, rolul de parte, ceea ce nu se poate, deoarece și această dispoziție trebuie să se bucure de aceeași putere ca și dispoziția din art. 772 al. III, și una și alta fiind înscrise în lege; că singurul mijloc ca ambele dispozițiuni să și găsească aplicațiune e de a spune — cum s'a spus mai sus — că dispoziția din art. 772 al. III își găsește aplicațiune numai înaintea judecătorului sindic, ca instanță de verificare, nu și înaintea Tribunalului.

Având în vedere că față cu cele ce preced, tribunalul, în mod neîntemeiat, a socotit că judecătorul sindic nu se poate opune la verificare și nu-și poate însuși contestația creditorilor lipsă, și așa fiind, Curtea care a socotit contrariu, urmează a admite în principiu apelul și a fixa un alt termen de judecată pentru ca în urma concluziilor părților, să vadă dacă în fond opunerea judecătorului sindic este întemeiată sau nu.

Pentru toate aceste motive redactate de d-l Consilier Coman Negoescu, admite în principiu apelul.

Al. Costin, C. Negoescu, L. Popescu.

Cărți Juridice

Românești și Străine

la **Librăria Universală Alcalay & Co.**

Abonamentele la Ziare și Reviste
juridice și literare.

Condițiuni avantajoase de plată la cărțile
juridice românești